

Werkwijzer Bedrijfsbrandweren 2013

Werkwijzer bedrijfsbrandweren 2013

Implementatie
Artikel 31 Wet veiligheidsregio's &
Hoofdstuk 7 Besluit veiligheidsregio's

14 november 2013, versie 2.0

Landelijk Expertisecentrum BrandweerBRZO

BrandweerBRZO

Landelijk Expertisecentrum BrandweerBRZO
Michael de Gunst

Agenda:

- Historie en aanleiding
- Proces
- Waar gaat het nu eigenlijk over
(Bedrijfsbrandweeraanwijzing in 2 minuten)
- Belangrijke aanvullingen tov 2010
- Forumdiscussie

Besluit bedrijfsbrandweren 1990

Besluit van 17 januari 1990, houdende regels betreffende bedrijfsbrandweren

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken van 12 juli 1989, nr. Eproj.88/87/5, directoraat-generaal voor Openbare Orde en Veiligheid, directie Brandweer;

Gelet op artikel 13, tweede lid, van de Brandweerwet 1985 (*Stb.* 87);

Gehoord de Brandweerraad;

De Raad van State gehoord (advies van 7 november 1989, nr. W04.89.0436);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Binnenlandse Zaken van 10 januari 1990, nr. Eproj.88/87/7, directoraat-generaal voor Openbare Orde en Veiligheid, directie Brandweer;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder:

- a. de bedrijfsbrandweer: de organisatie van mensen en middelen die tot doel heeft het bestrijden van branden en ongevallen op het terrein van de inrichting;

Wet veiligheidsregio's per 1 oktober 2010

**Staatsblad
van het Koninkrijk der Nederlanden**

Jaargang 2010

145

**Wet van 11 februari 2010, houdende bepalingen
over de brandweertzorg, de rampenbestrijding,
de crisisbeheersing en de geneeskundige
hulpverlening (Wet veiligheidsregio's)**

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:
Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is om de
brandweertzorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de

Onderzoeken:

- IOOV
- Min. SZW
- ILT
- OvV
- ...

Brand Chemie-Pack Moerdijk

Een onderzoek naar de
bestrijding van (de effecten van)
het grootschalig incident

Arbeidsinspectie
Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Veilig werken door hulpverleningsdiensten

Onderzoek naar de werkwijze van
brandweer, politie en ambulancediensten
tijdens het (na)blussen van de brand bij
Chemie-Pack in Moerdijk

**Bedrijfsbrandweer bij
opslag van gevaarlijke stoffen**

Geen sluitend geheel

De Opdracht: Actualisatie werkwijzer

• Brief aan de tweede kamer

Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
Der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
2012-0000062663

Datum 9 februari 2012
Betreft Bedrijfsbrandweerrapporten IOOV en ILT

Bijlagen
2

Hierbij bied ik u, mede namens de Staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu (IenM), de volgende rapporten en de beleidsreactie hierop aan:

- *Aanwijzing bedrijfsbrandweer risicobedrijven*, opgesteld door de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (IOOV), en
- *Bedrijfsbrandweer bij opslag van gevaarlijke stoffen*, opgesteld door de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT, voorheen VROM-Inspectie)

A. Inleiding

Tijdens het spoeddebat op 13 januari 2011 over de brand bij Chemie Pack Moerdijk heeft u de Staatssecretaris van IenM en mij verzocht na te gaan hoe het is gesteld met de veiligheid bij de majeure risicobedrijven in Nederland. Dit is de aanleiding geweest voor een *Quickscan Brzo-bedrijven*, uitgevoerd door de ILT en de IOOV en een *Stand van zaken brandveiligheid bij opslagen van gevaarlijke stoffen*, uitgevoerd door de ILT. U bent hierover geïnformeerd in de brief van 14 juli 2011 van de Staatssecretaris van IenM, mede namens de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en mij (Quickscan fase 2)¹. Aanvullend op de Quickscan en haar onderzoek naar de brandbestrijding bij Chemie Pack Moerdijk² heeft de IOOV onderzocht in hoeverre de veiligheidsregio's gebruik maken van de instrumenten die de Wet veiligheidsregio's (Wvr) biedt.

Projectoffertes van:

- Save-Oranjewoud
- Falck-AVD
- Tebodin (regio Zuid)

Het team:

- Falck-AVD
 - Kees Kappetijn
- Juridische Raadgeving LNG B.V.
 - Robert Luinge
- Tebodin Consultants and Engineers
 - Ad Broeren
- Werkgroep bedrijfsbrandweren
 - Voorzitter Leonie Mentink en leden

In gesprek met een klankbordgroep

- VNCI
- Stichting CABO
- VNO-NCW
- Deltalings
- Prorail/Keyrail
- Werkgroep BBRW (vertegenwoordiging)

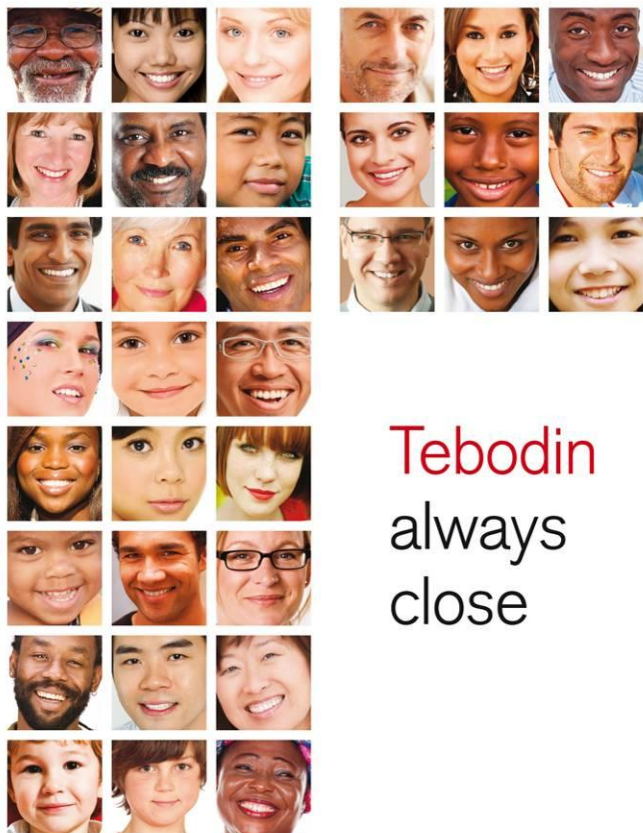
Bedrijfsbrandweeraanwijzing in 2 min.

- Is er sprake van een bijzonder gevaar?
Voldoet de basisbrandweezorg?
- Geloofwaardig scenario?
 - Zijn er reëel en typerende scenario's?
 - Schade aan personen of gebouwen?
 - Repressieve mogelijkheden (om escalatie te voorkomen)?

Begrip:

“Bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid”

- Beoordeling: Is er sprake van een situatie waarbij het risico uitstijgt boven het risico waarop de overheidsbrandweer is voorbereid?
- Een eventueel tekortschietende basisbrandweertzorg mag niet worden gecompenseerd!
- Conclusie: Het kader is gelijk gebleven!

Tebodin
always
close

Reëel & typerende scenario's

Ad Broeren, 14 november 2013

- Juiste volgorde eigenlijk: typerend & reëel

”wanneer het scenario representatief is voor de vergunde activiteiten met gevaarlijke stoffen”

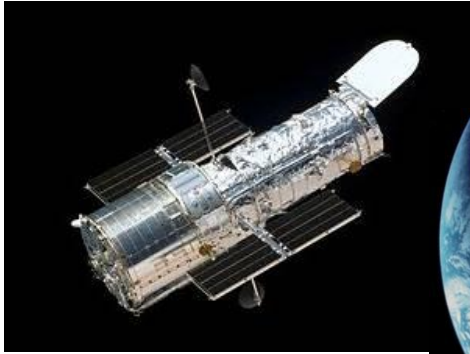
- Nee in geval van vervoersincidenten op niet logistieke inrichting;
- Nee in geval van kleinschalige niet kerntaak activiteiten (Qlab bij tankterminal/ laskar)
- Nee bij brand binnen gebouw?

- Het is geen ‘kans’ discussie? Of toch wel?

“Het is geen ‘kans’-discussie of een scenario zich voordoet, het is een ‘kans’-discussie of een scenario zich, gezien de getroffen voorzieningen, bij een specifiek bedrijf voordoet”

- ‘Kans’-discussie verschuift zich naar faalkans van LOD(s)
 - Wanneer is een LOD aantoonbaar doelmatig?
 - Wanneer is een LOD onafhankelijk van anderen?
 - Hoeveel onafhankelijke LOD's zijn er nodig?
 - Welke faalkans van de LOD(s) is nog acceptabel?

Is een LOD effectief?

Inzoomen van overzicht naar detail niveau

- 'robuust ontwerp' of over dimensionering;
 - Betonblokken als aanrijdbeveiliging;
 - Gebruiksdruk slangen 50% van ontwerp & test druk;
 - Redundantie;
 - Gelaste leidingen ipv geflenste leidingen.

- Juiste frequentie van effectiviteitstest;
 - Controle op effectiviteit;
 - Testen voor gebruik;
 - Testen per periode.

- Hoeveel onafhankelijke effectieve LOD's zijn er nodig?
 - In principe maar één!
 - Afhankelijk van de faalkans van de LOD: meerdere
 - Afhankelijk van het effect van het incident: meerdere

- Let goed op de omschrijving
 - 1 SIL 3 afblaas ≠ 1 afblaasventiel

■ Tankwagenverlading:

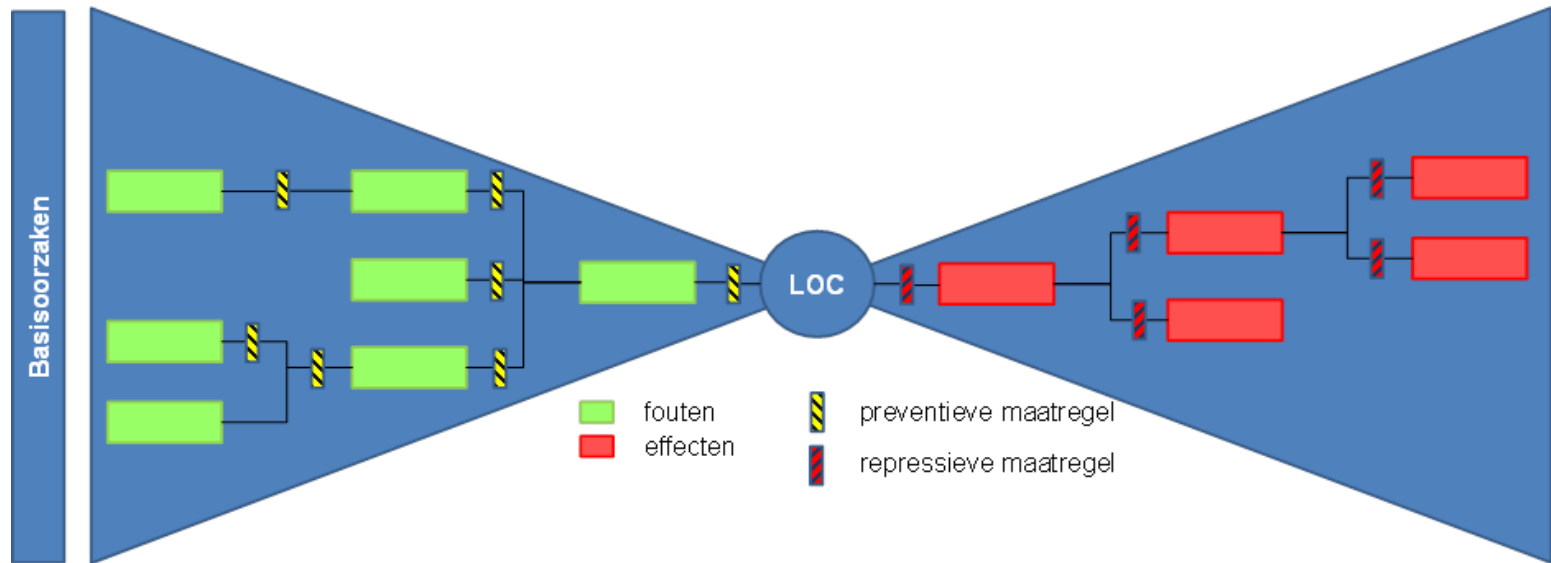

- Brand in gebouw

Reëel

- Bij de analyse of een scenario reëel is wordt vanuit het wettelijk kader niet nader ingegaan op het onderwerp “kans”.
- Primair toetst de veiligheidsregio scenario's aan de preventieve LOD's om te beoordelen of een scenario reëel wordt geacht.
- Voor de Veiligheidsregio zijn de repressieve LOD's die ingrijpen op een LOC verder bepalend of er effecten buiten de inrichting zijn.

Er kan alleen rekening gehouden worden met LOD's waarvan de doelmatige werking is vastgesteld om het scenario te stoppen of minimaal te beheersen.

Typerend

- Een incidentscenario is typerend wanneer het scenario representatief is voor de vergunde activiteiten met gevaarlijke stoffen op de inrichting.

Begrip Schade:

- 3 kW/m² voor personen
- 10 kW/m² voor gebouwen
- Alarmgrenswaarde voor personen
(AGW /AEGL-2)
- 0,01 bar overdruk (breuk eenvoudige ruit)
- *Richtinggevend, vanuit de context blijven bekijken!*

Wanneer rampenbestrijding?

Bedrijfsbrandweer:

- duidelijk effect verwacht mag worden van een inzet, waardoor escalatie daarvan wordt voorkomen.

Rampenbestrijding:

- Wanneer de bedrijfsbrandweer het scenario niet (meer) kan bestrijden!

Grotere aanvullingen:

- Bijlagen:
 - Bedrijfsbrandweeropleidingen
 - Jurisprudentie
 - Modelvoorschriften (alg. bepalingen)

Opleidingen bedrijfsbrandweer (2)

Formele status bedrijfsbrandweeropleidingen:

- de minister kan via een regeling nadere eisen aan de 8 functies stellen
- de veiligheidsregio kan op grond van artikel 31 Wvr aanwijzingen voor deze functies geven.

Conclusie: geen wettelijke eisen aan opleiden, examineren, bijscholen en oefenen en ruimte voor maatwerk.

Maar: wèl behoefte aan uniformiteit en kwaliteit, i.v.m. verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid.

Bijlage: Beschrijving opleidingen

Omschrijving van een minimale omvang van een bedrijfsbrandweer

- Wanneer er sprake is van de noodzaak om personeel van scholing te voorzien, omdat bij hun inzet repressieve vaardigheden nodig zijn, zal dit geregeld moeten worden in een bedrijfsbrandweeraanwijzing.
- Maatwerk op basis van de geloofwaardige scenario's!

Bijlage: Jurisprudentie

Jaartal	Bedrijf	Gemeente	Rechtbank	Raad van State
2002	Europe Combined Terminals (Home Container Divisie)	Rotterdam	Rotterdam	-
	Europe Combined Terminals (Delta Container Divisie)	Rotterdam	Gevoegd	-
	Rail Service Center	Rotterdam	Gevoegd	-
2003	Sasol Servo BV	Delden (Hof van Twente)	Almelo	-
2006	Arkema	Vlissingen	Middelburg	-
2007	Prorail spooremlacementsen - IJsselmonde - Waalhaven Zuid - Pernis - Europoort - Maasvlakte Oost & West - Botlek	Rotterdam	Rotterdam	+
2009	Rotterdam Short Sea Terminals BV	Rotterdam	Rotterdam	+
	Unipor Multipurpose Terminals BV (tevens Hanno Rotterdam BV)	Rotterdam	Gevoegd	+
	APM Terminals Rotterdam BV	Rotterdam	Gevoegd	+

KAPPETIJN

SAFETY SPECIALIST

Netwerkdag BrandweerBRZO “Volop in bedrijf”

Art. 13 Brandweerwet / 31 Wet Veiligheidsregio's
Wetgeving en Jurisprudentie

Kees Kappetijn, zelfstandig adviseur

14 november 2013

Kees Kappetijn: achtergrond

1992-1998 Gemeentelijke & Regionale Brandweer Rotterdam

1998-2007 Adviesbureau Van Dijke / AVD Groep

2007-2012 Falck Risc

Aug 2012: zelfstandig adviseur

www.keeskappetijn.nl

Een rode draad in de afgelopen 20 jaar: art 13 / art 31 trajecten

- Ontwikkeling van beleid en juridische inkadering
- Overheden helpen beoordelen en toetsen
- Bedrijven rapporten helpen maken en inpasbaar maken
- Samen alternatieven overwegen (flex vs vast)
- Brandweerteams organiseren met gezamenlijke taakstelling (GB)
- Regelgeving evalueren en ministerie adviseren over aanscherping
- Projectleider voor overheid en industrie (Werkwijzer 2010 (vrs 1)
- Rechtszaken voeren als het echt niet anders kan...

Inhoud

1. Wetgeving, jurisprudentie & beleid
2. Horen, bezwaar, beroep & voorlopige voorzieningen
3. Bestaande jurisprudentie
 - Rotterdam – ECT & RSC
 - Delden – Sasol Servo
 - Vlissingen – Arkema
 - Rotterdam – Prorail
 - Rotterdam – VGI (Uniport, APM & RST)

Wetgeving, jurisprudentie & beleid

BELEID IST BELEID!

Uitvoering:
hoe doen we het hier?

Wetgever:
wat is er geregeld?

Rechter:
hoe moet het geïnterpreteerd?

Bezwaar, beroep & voorlopige voorzieningen

Directiehooring
(compleet?)

Bezwaar Veiligheidsbestuur
(onbegrip)

Beroep Rechtbank
(geschil?)

Hoger beroep Raad
van State
(principeel oneens?)

Voorlopige voorziening
Rechtbank
(haast?)

Mediation
Onafhankelijk
(vriendjes?)

Rotterdam – ECT & RSC (2002)

Schade aan mensen en bebouwing:

Schade-effecten in de omgeving van de inrichting betreft niet alleen woonbebouwing, maar ook bedrijfsbebouwing, wegen en dergelijke. Omgeving waarin menselijke activiteiten plaatsvinden.

Delden – Sasol Servo(2003)

Hof van Twente sinds 2001

Chemische fabriek Servo

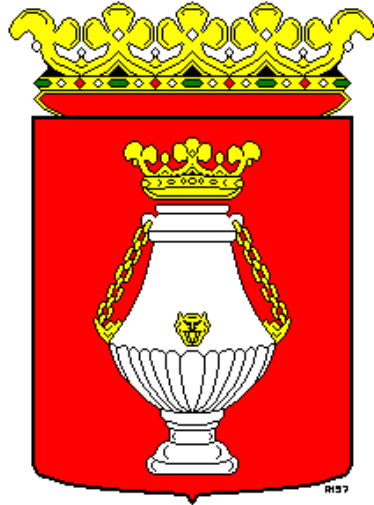

Sasol Servo sinds 2001
Elementis sinds 2004

Voorgeschreven brandweeropleidingen:

Bij een aangewezen bedrijfsbrandweer zijn rijksopleidingen voor brandwacht en bevelvoerder geen vanzelfsprekendheid vanuit de wet.

Vlissingen – Arkema (2006)

Inhoudelijke scenario-toets:

Voor een oordeel omtrent “bijzonder gevaar voor openbare veiligheid” moet gemeente expliciet toetsen op inzet van mensen en middelen zoals door bedrijf gedaan.

Rotterdam – Prorail (2007)

6 emplacements in
Rijnmond-regio

Vergelijkbare scenario's, andere risico-beoordeling:

Ook al kan buiten de inrichting een vergelijkbaar scenario plaatsvinden, toch kan de inrichting worden aangewezen om zich daar in bijzondere mate op voor te bereiden.

Rotterdam – APM, Uniport & RST (2009)

Wel of niet onder art 13:

Als niet-BRZO-bedrijf vallen containeroverslagbedrijven wel onder art 13

Waar zitten de angels voor een volgende rechtszaak?

1. Opleggen van een BBBS (al dan niet als deel VBS)
2. Eisen die in aanwijzing gesteld worden aan beheer, onderhoud en inspectie van stationaire installaties
3. Eisen die gesteld worden aan gebouwen op locatie
4. Opleggen van een nul-aanwijzing (mensen vs spullen)
5. Geloofwaardigheid van scenario's in termen van omvang (ramp) en ontwikkelsnelheid
6. Reëel en typerendheid van scenario's
7. Algemene toepasselijkheid van regionaal beleid en/of werkwijzer in bedrijfsspecifieke gevallen
8. Spanningen/ongelijkheden tussen verschillende autoriteiten en hun rollen t.a.v. veiligheid jegens inrichting in brede zin

KAPPETIJN

SAFETY SPECIALIST

*Organisaties voorbereiden op
wat onvoorstelbaar lijkt,
maar denkbaar is.*

Vragen?

NEDERLANDS INSTITUUT
FYSIEKE VEILIGHEID *Nibra*

Forumdiscussie: Onze leden

- Leonie Mentink, Voorzitter Werkgroep BBRW
- Willem Wagemakers, VNCI
- Ron Nagtzaam, Stichting Cabo
- Kees Kappetijn, Kappetijn Safety Specialist
- Ad Broeren, Tebodin Netherlands B.V.

Leonie Mentink

- Zouden PBZO-plichtige bedrijven altijd een bedrijfsbrandweerrapport moeten indienen?

O Ja

O Nee

Ad Broeren

- Bij elke brand komt rook vrij dus:
Rook kan geen aanleiding zijn om tot een bedrijfsbrandweeraanwijzing over te gaan!

O Waar

O Niet waar

Kees Kappetijn

- De bedrijfsbrandweeraanwijzing gewoon aan de Wabo-vergunning onderdeel milieu toevoegen.
Lekker makkelijk, bedrijven zijn dan in één keer klaar.

O Doen

O Niet doen

Ron Nagtzaam

- Vrijwillige Bedrijfsbrandweer moet je regelen met de veiligheidsregio! Vrijwilligheid bestaat niet!

O Klopt

O Klopt niet

Willem Wagemakers

- Materieel in de zin van art. 31 Wvr moet altijd mobiel zijn!

O Klopt

O Klopt niet

Voor alle aanwezigen:

Werkwijzer bedrijfsbrandweren 2013

Implementatie
Artikel 31 Wet veiligheidsregio's &
Hoofdstuk 7 Besluit veiligheidsregio's
14 november 2013, versie 2.0

Landelijk Expertisecentrum BrandweerBRZO